

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea de Vest din Timișoara
1.2. Facultatea	Litere, Istorie și Teologie
1.3. Departamentul	Studii Românești
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii / calificarea*	Teologie Ortodoxă și Misiune Creștină / Specialist în teologie ortodoxă și misiune creștină

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Teologie și cultură bisericească în epoca Sinoadelor Ecumenice.II						
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. dr. Remus Mihai FERARU						
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Remus Mihai FERARU						
2.4. Anul de studii	II	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	24	din care: 3.5 curs	12	3.6. seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp*					ore
Studiu după suport de curs, bibliografie și notițe					51
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate/pe teren					21
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Examinări					2
Tutorat					2
Alte activități ...					
3.7. Total ore studiu individual	101				
3.8. Total ore pe semestru	125				
3.9. Număr de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Acces la internet / dispozitiv cu camerăvideo și microfon • Cursurile se vor desfășura online, prin platforma meet.google; • materiale și bibliografie vor fi accesibile prin google.classroom • Nu vor fi tolerate convorbirile telefonice în timpul cursului, nici părăsirea de către studenți a sesiunii/sălii de curs în vederea preluării apelurilor telefonice personale; • Nu va fi tolerată întârzierea studenților la curs și seminar/laborator.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Acces la internet / dispozitiv cu camerăvideo și microfon • Seminarele se vor desfășura online, prin platforma meet.google;

	<ul style="list-style-type: none"> • materiale și bibliografie vor fi accesibile prin google.classroom • Termenul predării lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se vor accepta cererile de amânare a seminarului decât pe motive întemeiate.
--	--

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C.1 – cunoașterea și utilizarea noțiunilor și terminologiei specifice Teologiei Dogmatice. • C.2 – capacitatea de a enunța corect învățătura de credință a Bisericii.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • C.T.1 - Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, biblice, religios-morale și canonice. • C.T.2 - Implementarea tehnicilor de activitate misionară în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă. • C.T.3 - Îndeplinirea de funcții administrative și sociale asociate organizării, gestionării și supervizării activităților pastoral-misionare.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul general al disciplinei îl constituie receptarea autentică și precisă a Tradiției dogmatice a Bisericii, precum și formarea unei conștiințe eclesiale, care implică disponibilitatea spre dialog intercreștin, în scopul prezentării tezaurului dogmatic și spiritual al Bisericii Ortodoxe.
7.2. Obiectivele specifice	<p>➤ Obiective de cunoaștere (O.c.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.c.1.1. să expună premisele și etapele elaborării și cristalizării dogmelor; • O.c.1.2. să descrie contextul religios al proclamării dogmelor în cadrul Sinoadelor Ecumenice; • O.c.1.3. să definească conceptele și principiile de bază ale istoriei dogmelor; • O.c.1.4. să explice relația dintre teologie și cultură. <p>➤ Obiective de abilitare (O.ab.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.ab.1.1. să demonstreze contribuția Părinților Bisericii la elaborarea sistemului dogmatic al Bisericii; • O.ab.1.2. să folosească în mod adecvat în comunicarea profesională terminologia specifică teologiei dogmatice; • O.ab.1.3. să argumenteze din punct de vedere dogmatic poziția Bisericii Ortodoxe față de învățăturile de credință formulate de catolici și protestanți; • O.ab.1.4. să-și susțină dogmele propriei Biserici în raport critic apologetic și irenic cu alte învățături și ideologii. • O.ab.1.5. să interpreteze dogmele din perspectiva Sfintei Scripturi și a învățăturilor de credință formulate de către Sfinții Părinți ai Bisericii.

	<p>➤ Obiective atitudinale (O.at.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • O.at.1.1. să utilizeze resursele doctrinare în acțiuni concrete de mărturisire și popularizare a credinței. • O.at.1.2. să-și formeze o conștiință teologică, dogmatică și experimentală în înțelegerea eclesială a dogmelor.
--	---

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Contextul istoric și teologic între Sinodul de la Calcedon (451) și Sinodul al V-lea Ecumenic de la Constantinopol (553).</p> <p>1.1. Tentativele de compromis teologic între calcedonieni și monofiziți: decretul de credință ale lui Basiliskos (<i>Enciclica</i> - 475; <i>Antienciclica</i> - 476) și Zenon (<i>Henotikon</i> - 482).</p> <p>1.2. Controversele origeniste din secolele V-VI.</p> <p>1.3. Împăratul Iustinian și monofizismul. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 1.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Pr. Prof. Dr. Chifăr Nicolae, Dr. Boicu, Dragoș (ed.), (2015), <i>Imperium et sacerdotium. Dinamica raporturilor Biserică-Stat în Imperiul Romano-Bizantin (306-867)</i>, prefață de Pr. Prof. Dr. Nicolae Chifăr, Sibiu: Ed. Astra Museum.</p> <p>2. Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, (2019), <i>Istoria Bisericească Universală I</i>, București: Ed. Basilica.</p> <p>3. Gerostergios, Asterios, <i>Iustinian cel Mare Sfânt și Împărat</i>, Editura Sofia, București, 2004.</p>
<p>2. Teologia Sinodului al V-lea Ecumenic (553).</p> <p>2.1. Definiția dogmatică a Sinodului al V-lea Ecumenic.</p> <p>2.2. Anatematismele dogmatice.</p> <p>2.3. Bilanțul Sinodului al V-lea Ecumenic. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 2.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, București: Ed. Basilica, pp. 371-390.</p> <p>2. Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, (1994), <i>Histoire des dogmes. Le Dieu du salut</i>, vol. I, Paris: Desclée, pp. 427-428.</p>
<p>3. Teologia Sinodului al VI-lea Ecumenic de la Constantinopol (680-681).</p> <p>3.1. Convocarea Sinodului Constantinopol III.</p> <p>3.2. Expunerea de credință a Sinodului al VI-lea Ecumenic.</p> <p>3.3. Bilanțul Sinodului al VI-lea Ecumenic. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 3.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, București: Ed. Basilica, pp. 461-480.</p> <p>2. Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, (2019), <i>Istoria Bisericească Universală I</i>, București: Ed. Basilica.</p>
<p>4. Teologia Sinodului al VII-lea Ecumenic (787).</p> <p>4.1. Cauzele declanșării conflictului iconoclast.</p> <p>4.2. Definiția dogmatică a Sinodului al VII-lea Ecumenic.</p> <p>4.3. Receptarea Sinodului al VII-lea Ecumenic. (O.c.1.1.; O.c.1.2.;</p>	<p>- prelegerea</p> <p>- problematizarea</p> <p>- conversația</p>	<p>- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 4.</p> <p>- Sinteza cursului via Google Classroom</p> <p>- Referințe:</p> <p>1. 1. Pr. Șelaru, Sorin (coord.), (2018), <i>Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice</i>, București: Ed. Basilica, pp. 519-557.</p>

O.c.1.3.; O.ab.1.1.; O.ab.1.1.; O.ab.1.2.; O.ab.1.5.) (2 ore)		2. Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, (2019), <i>Istoria Bisericească Universală I</i> , București : Ed. Basilica.
5. Învățământul, literatura, și arta în secolul al VII-lea. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore)	- prelegerea - problematizarea - conversația	- Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 5. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: 1. Vasiliev, Aleksandr Aleksandrovic, (2010), <i>Istoria Imperiului Bizantin</i> , traducere și note de Ionuț-Alexandru Tudorie, Vasile-Adrian Carabă, Sebastian-Laurențiu Nazăru, studiu introductiv de Ionuț-Alexandru Tudorie, Iași: Editura Polirom, pp. 245-248.
6. Învățământul, literatura, și arta în secolul al VIII-lea. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore)	- prelegerea - problematizarea - conversația	Cursul este corelat, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite, cu seminarul nr. 6. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: 1. Vasiliev, Aleksandr Aleksandrovic, (2010), <i>Istoria Imperiului Bizantin</i> , traducere și note de Ionuț-Alexandru Tudorie, Vasile-Adrian Carabă, Sebastian-Laurențiu Nazăru, studiu introductiv de Ionuț-Alexandru Tudorie, Iași: Editura Polirom, pp. 299-308.

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1988.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice:

- „Anatematisme împotriva celor trei capitole (Anathematismi adversus « tria Capitula »)”, în Sorin Șelaru (coord.), *Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice*, Ed. Basilica, București, 2018, pp. 418-447.
- Allen, Pauline, *Sophronius of Jerusalem and Seventh-Century Heresy. The Synodical Letter and other documents*, Oxford University Press, Oxford, 2009.
- „Condamnarea celor trei Capitole (Sententia synodica [adversus « tria capitula »])”, în Sorin Șelaru (coord.), *Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice*, Ed. Basilica, București, 2018, pp. 392-417.
- Pelikan, Jaroslav, Hotchkiss, Valerie, *Creeds and Confessions of Faith in the Christian Tradition*, vol. I, Yale University Press, New Haven and London, 2003.
- Riedinger, Rudolf (ed.), *Acta Conciliorum Oecumenicorum*, series secunda, vol. I: *Concilium Lateranense a. 649 celebratum*, Ed. Walter de Gruyter, Berlin, 1984; vol. II: *Concilium Universale Constantinopolitanum tertium*, Ed. Walter de Gruyter, Berlin, 1990-1992.

Lucrări de referință, comentarii, studii:

- Beck, Hans-Georg, *Kirche und theologische Literatur im byzantinischen Reich*, C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1959.
- Bria, Pr. Prof. Dr. Ion, *Tratat de Teologie Dogmatică și Ecumenică*, România Creștină, București, 1999.
- Chifăr Nicolae, Boicu, Dragoș (ed.), *Imperium et sacerdotium. Dinamica raporturilor Bisericii-Stat în Imperiul Romano-Bizantin (306-867)*, prefață de Pr. Prof. Dr. Nicolae Chifăr, Ed. Astra Museum, Sibiu, 2015.

- Gerostergios, Asterios, *Iustinian cel Mare Sfânt și Împărat*, Ed. Sofia, București, 2004.
- Harnack, Adolf von, *Istoria dogmei. Introducere în doctrinele creștine fundamentale*, traducere și îngrijire ediție: Walter Fotescu, Ed. Herald, București, 2007.
- Ioniță, Pr. Prof. Dr. Viorel, *Istoria Bisericească Universală I*, Ed. Basilica, București, 2019.
- Lange, Christian, *Mia Energeia. Untersuchungen zur Einigungspolitik des Kaisers Heraclius und des patriarchen Sergius von Constantinopel*, Mohr Siebeck, Tübingen, 2012.
- Grillmeier, A., *Der Neu-Chalkedonismus*, în „Historisches Jahrbuch der Görresgesellschaft”, 77, 1958, pp. 151-166.
- Larison, Daniel, *Return to Authority: The Monothelete Controversy and the Role of Text, Emperor and Council in the Sixth Ecumenical Council*, Chicago, 2009.
- Lossky, Vladimir, *Introducere în Teologia Ortodoxă*, în românește de Lidia și Remus Rus, prefată de Pr. Prof. D. Gh. Popescu, Editura Sofia, București, 2006.
- Meyendorff, John, *Le Christ dans la théologie byzantine*, Paris, 1969.
- Idem, *Teologia Bizantină. Tendențe istorice și teme doctrinare*, traducere din limba engleză de Pr. Conf. Dr. Alexandru I. Stan, Editura IBMBOR, București, 1996.
- Idem, *Hristos în gândirea creștină răsăriteană*, carte tipărită cu binecuvântarea Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, traducere din limba engleză de Pr. Prof. Nicolai Buga, Editura IBMBOR, București, 1997.
- Loichiță, V., *Hotărârile și definițiile dogmatice de credință ale celor șapte sinoade ecumenice*, în „Mitropolia Banatului”, nr. 1-2, 1959, pp. 25-59.
- Murphy, Francis Xavier., SHERWOOD, Polycarp, *Constantinople II et Constantinople III*, traduit de l'anglais par G. Dumeige, H. Blaizat et J. Thénevet, Paris, Éditions de l'Orante, 1974.
- Sesboüé, Bernard, Wolinski, Joseph, *Histoire des dogmes. Le Dieu du salut*, vol. I, Desclée, Paris, 1994.
- Schönborn, Cardinal Christoph von, *Sofronie al Ierusalimului. Viața monahală și mărturisirea doctrinară*, apărută cu binecuvântarea IPS Dr. Laurențiu Streza Mitropolitul Ardealului, traducere de Măriuca și Adrian Alexandrescu, ediție îngrijită de Octavian Gheorghe Gordon, Editura Fundației Anastasia, București, 2007.
- Șelaru, Sorin (coord.), *Hotărârile dogmatice ale celor șapte Sinoade Ecumenice*, Ed. Basilica, București, 2018.
- Vasiliev, Aleksandr Aleksandrovicú, *Istoria Imperiului Bizantin*, traducere și note de Ionuț-Alexandru Tudorie, Vasile-Adrian Carabă, Sebastian-Laurențiu Nazăru, studiu introductiv de Ionuț-Alexandru Tudorie, Editura Polirom, Iași, 2010.
- Winkelmann, Friedhelm, *Der monenergetisch-monotheletische Streit*, Berliner Byzantinische Studien, 6, Peter Lang, Frankfurt, 2001.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Teologia hristologică postcalcedoniană. 1.1. Învățătura hristologică a lui Leonțiu din Bizanț. 1.2. Învățătura hristologică a lui Sever din Antiohia. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore)	- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.	- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 1. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: 1. Caraza, Ion, „Doctrina hristologică a lui Leonțiu de Bizanț”, în <i>Studii Teologice</i> , Nr. 5-6, București, 1967, pp. 321-331. 2. Ielciu, I. Mircea, „Hristologia lui Sever al Antiohia și importanța ei în contextul dialogului cu necalcedonienii”, în <i>Ortodoxia</i> , nr. 4 / 1988, pp. 74-99.

<p>2. Teologia hristologică neocalcedoniană și condamnarea „Celor Trei Capitale”</p> <p>2.1. Formula călugărilor sciți.</p> <p>2.2. Problema „Celor Trei Capitale”. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 2. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Coman, Ioan G., „Probleme dogmatice ale Sinodului al V-lea Ecumenic”, în <i>Studii Teologice</i>, nr. 5-6, 1953, pp. 312-346. 2. Stăniloae Pr. Dumitru, „Contribuția «călugărilor sciți» la precizarea hristologiei de la începutul secolului VI”, în <i>Mitropolia Olteniei</i>, vol. 37, nr. 3-4, 1985, pp. 199-244.
<p>3. Dezbaterile hristologice din secolul al VII-lea.</p> <p>3.1. Criza monoenergismului și monotelismului</p> <p>3.2. Concepția dioenergetică a patriarhului Sofronie al Ierusalimului.</p> <p>3.3. Hristologia Sfântului Maxim Mărturisitorul.</p> <p>3.3. Teologia sinodului de la Lateran (649). (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 3. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Feraru, Remus Mihai, (2016), <i>Biserica și stat în Bizanț: de la Heraclie până la Anastasie al II-lea (610-715)</i>, Sibiu: Astra-Museum. 2. Schönborn, Cardinal Christoph von, (2007), <i>Sofronie al Ierusalimului. Viața monahală și mărturisirea doctrinară</i>, traducere de Măriuca și Adrian Alexandrescu, ediție îngrijită de Octavian Gheorghe Gordon, București: Editura Fundației Anastasia. 3. Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, „Hristologia Sfântului Maxim Mărturisitorul”, în vol. <i>Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă</i>, Craiova, 1991, pp. 20-54.
<p>4. Iconologie și iconoclastism în secolul al VIII-lea.</p> <p>4.1. Teologia icoanei recapitulată de către Sf. Ioan Damaschinul.</p> <p>4.2. Teologia iconoclastă a împăratului Constantin al V-lea și Sinodul de la Hieria (754)</p> <p>4.3. <i>Horos</i>-ul Sinodului de la Hieria (754) și Definiția dogmatică a Sinodului al VII-lea Ecumenic (787). Studiu teologic comparativ.</p> <p>4.4. Combaterea iconoclastismului reflectată în scrierile Sfântului Teodor Studitul. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 4. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Chifăr, Pr. Prof. dr. Nicolae (2010) <i>Iconologie și iconoclastism</i>, Sibiu: Ed. Andreiana. 2. Louth Andrew, (2010) <i>Sf. Ioan Damaschinul, tradiție și originalitate în teologia bizantină</i>, traducere de Trad. de pr. prof. Ioan Ică sn. și Ioan I. Ică jr., Sibiu: Ed. Deisis. 3. Chifăr, Pr. Prof. dr. Nicolae (2018), <i>Icoană, iconologie și iconomahie</i>, București: Ed. Basilica.
<p>5. Învățământul și literatura în secolul al VII-lea.</p> <p>5.1. Școala patriarhală din Constantinopol.</p> <p>5.2. Genurile literare creștine:</p> <p>5.2.1. Cronica universală – Ioan din Antiohia, Ioan de Nikiou, <i>Chronicon Paschale</i>.</p> <p>5.2.2. Poezia – Georgios Pisides</p> <p>5.2.3. Teologia – Sf. Maxim</p>	<ul style="list-style-type: none"> - conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 5. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: <ol style="list-style-type: none"> 1. Georgescu, Maria, (2004) <i>Incursiune în cultura bizantină</i>, Târgoviște : Editura Cetatea de Scaun, 29-31; 107-117; 160-167. 2. Meyendorff, John, „Educația teologică în epocile patristică și bizantină și lecțiile ei astăzi”, în <i>Studii Teologice</i>, seria a-II-a, anul

<p>Mărturisitorul; 5.2.4. Hagiografia – Sf. Sofronie al Ierusalimului; 5.2.5. Imnografia – Sf. Andrei din Creta. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>		<p>XLIII, 1991, nr. 4, pp. 120-131. 3. Bréhier, Louis, (1994), <i>Civilizația bizantină</i>, traducere din limba franceză: Nicolae Spinescu, control traducere și note de subsol: Alexandru Madgearu, București : Editura Științifică, pp. 350-383. 4. Beck, Hans-Georg, (2015) <i>Mileniul bizantin</i>, traducere din limba germană Lidia RUS, prefață la ediția în limba română Remus RUS, București, Editura Nemira, pp. 141-209.</p>
<p>6. Literatura în secolul al VIII-lea. 6.1. Cronica – George Synkellos, Teofan Mărturisitorul, Nichifor, patriarhul Constantinopolului, George Monahul; 6.2. Teologie – Sf. Ioan Damaschinul, Sf. Teodor Studitul. (O.c.1.1.; O.c.1.2.; O.c.1.3.; O.c.1.4.; O.ab.1.1.) (2 ore)</p>	<p>- conversația - studiul de caz - problematizarea - comentariul de text - referate pe o temă specifică.</p>	<p>- Pentru derularea seminarului este necesar ca studenții să studieze referințele aferente cursului nr. 6. - Sinteza cursului via Google Classroom - Referințe: 1. Georgescu, Maria, (2004) <i>Incursiune în cultura bizantină</i>, Târgoviște : Editura Cetatea de Scaun, 29-31; 107-117; 160-167. 2. Meyendorff, John, „Educația teologică în epocile patristică și bizantină și lecțiile ei astăzi”, în <i>Studii Teologice</i>, seria a-II-a, anul XLIII, 1991, nr. 4, pp. 120-131. 3. Bréhier, Louis, (1994), <i>Civilizația bizantină</i>, traducere din limba franceză: Nicolae Spinescu, control traducere și note de subsol: Alexandru Madgearu, București : Editura Științifică, pp. 350-383. 4. Beck, Hans-Georg, (2015) <i>Mileniul bizantin</i>, traducere din limba germană Lidia RUS, prefață la ediția în limba română Remus RUS, București, Editura Nemira, pp. 141-209.</p>

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1988.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice:

- *Chronicon Paschale*, vol. I-II, ed. Ludovicus Dindorfius, în *Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae* 11-12, Bonn, 1832.
- *Chronique de Jean, évêque de Nikiou*, texte éthiopien publié et traduit par H. Zotenberg, în „Notices et extraits des manuscrits de la Bibliothèque Nationale”, XXIV, 1^{re} partie, Imprimerie Nationale, Paris, 1883.
- George Pisidul, *Hymnus Acathistus*, în www.Documenta Catholica Omnia.
- Maxim Mărturisitorul, *Ambigua. Tâlcuiri ale unor locuri cu multe și adânci înțelesuri din Sfinții Dionisie Areopagitul și Grigorie Teologul*, colecția „Părinți și Scriitori Bisericești”, (PSB), nr. 80, traducere din grecește, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1983.
- Maxim Mărturisitorul, *Scrieri, partea a doua. Scrieri și epistole hristologice și duhovnicești*, colecția „Părinți și Scriitori Bisericești”, (PSB), nr. 81, traducere din grecește, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1990.
- Maxime le Confesseur, *Lettres*, introduction par Jean-Claude Larchet, traduction et notes par Emmanuel Ponsoye, (Collection «Sagesses chrétiennes»), Les Éditions du Cerf, Paris, 1998.

- Nikephoros, (Patriarch of Constantinople), *Short History* ed. and trans. C. Mango. (Dumbarton Oaks Texts 10; Corpus Fontium Historiae Byzantinae 13.), Dumbarton Oaks, Washington D.C. 1990.
- Procopius de Cezareea, *Historia arcana*, ediție critică, traducere și introducere de H. Mihăescu, Editura Academiei, București, 1972.
- Sfântul Teofan Mărturisitorul, *Cronografia*, traducere din limba greacă, studiu introductiv și note de Mihai Țipău, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2012.

Lucrări de referință, comentarii, studii:

- Beck, Hans-Georg, *Mileniul bizantin*, traducere din limba germană Lidia RUS, prefață la ediția în limba română Remus RUS, Editura Nemira, București, 2015.
- Bréhier, Louis, *Civilizația bizantină*, traducere din limba franceză: Nicolae Spincescu, control traducere și note de subsol: Alexandru Madgearu, Ed. Științifică, București, 1994.
- Caraza, Ion, „Doctrina hristologică a lui Leonțiu de Bizanț”, în *Studii Teologice*, Nr. 5-6, București, 1967, pp. 321-331.
- Chifăr, Pr. Prof. dr. Nicolae, *Icoană, iconologie și iconomahie*, Ed. Basilica, București, 2018.
- Chifăr, Pr. Prof. dr. Nicolae, *Iconologie și iconoclast*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2010.
- Coman, Ioan G., „Probleme dogmatice ale Sinodului al V-lea Ecumenic”, în *Studii Teologice*, nr. 5-6, 1953, pp. 312-346.
- Feraru, Remus Mihai, *Biserica și stat în Bizanț: de la Heraclie până la Anastasie al II-lea (610-715)*, Astra-Museum, Sibiu, 2016.
- Georgescu, Maria, *Incursiune în cultura bizantină*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2004.
- Ielciu, I. Mircea, „Hristologia lui Sever al Antiohia și importanța ei în contextul dialogului cu necalcedonienii”, în *Ortodoxia*, nr. 4 / 1988, pp. 74-99.
- Louth Andrew, *Sf. Ioan Damaschinul, tradiție și originalitate în teologia bizantină*, traducere de Trad. de pr. prof. Ioan Ică sn. și Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2010.
- Meyendorff, John, „Educația teologică în epocile patristică și bizantină și lecțiile ei astăzi”, în *Studii Teologice*, seria a-II-a, anul XLIII, 1991, nr. 4, pp. 120-131.
- Moeller, Ch., *Le chalcédonisme et le néochalcédonisme en Orient de 451 à la fin du VI-ème siècle*, în „Das Konzil von Chalkedon”, vol. I, Würzburg, 1951, pp. 637-720.
- Schönborn, Cardinal Christoph von, *Sofronie al Ierusalimului. Viața monahală și mărturisirea doctrinară*, traducere de Măriuca și Adrian Alexandrescu, ediție îngrijită de Octavian Gheorghe Gordon, Editura Fundației Anastasia, București, 2007.
- Stăniloae Pr. Dumitru, „Contribuția «călugărilor sciți» la precizarea hristologiei de la începutul secolului VI”, în *Mitropolia Olteniei*, vol. 37, nr. 3-4, 1985, pp. 199-244.
- Stăniloae, Dumitru, „Hristologia Sfântului Maxim Mărturisitorul”, în vol. *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă*, Craiova, 1991, pp. 20-54.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În vederea schițării conținuturilor, alegerii metodelor de predare/învățare titularii disciplinei au organizat o întâlnire cu: reprezentanții ai Mitropoliei Banatului și ai Inspectoratului Școlar Județean Timiș, recum și cu alte cadre didactice din domeniu, titulare în alte instituții de învățământ superior. Întâlnirea a vizat identificarea nevoilor și așteptărilor angajatorilor din domeniu și coordonarea cu alte programe similare din cadrul altor instituții de învățământ superior. Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional. Evaluarea finală va avea loc la finalul semestrului, în cadrul unei sesiuni pe platforma meet.google/google.classroom.

10. Evaluare*

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
-------------------	----------------------------	--------------------------	-------------------------------

10.4. Curs	Să prezinte sistematic și coerent raportul dintre teologie și cultură în epoca sinoadelor ecumenice.	Examen scris	70%
10.5. Seminar/laborator	Să explice dogmele din perspectiva Sfintei Scripturi și a învățăturilor de credință formulate de către Sfinții Părinți ai Bisericii.	Predarea unui portofoliu care va conține un referat	20%
	Abordarea activ-participativă a orelor de seminar	Monitorizare directă: Prezența și activitatea fiecărui student va fi monitorizată de titularul de curs/seminar. Pentru prezența minimă prevăzută de regulament și activitate adecvată se vor acorda 1 punct.	10%
10.6. Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> • cunoașterea temelor studiate; • prezentarea corectă a noțiunilor fundamentale; • întocmirea elaborată a referatelor; • concizie în exprimare. • Nu există condiții speciale pentru prezentarea la sesiunea de restanță sau la mărirea de notă. 			

Data completării
10.01.2021

Semnătura titularului de curs

Feraru R.

Semnătura titularului de seminar

Feraru R.

Semnătura directorului de departament

[Signature]